Օրագիրը կը հրատարակուի ամէն օր բաց ՚ի կիւրակէ և տօն օրերէ ։
Տարեկան գինն է Պոլսոյ համար կանխիկ 250 ղրուշ, իսկ գաւառաց համար կանխիկ 21/2 Օսմ. ոսկի, զոր բաժանորդագրուիլ ուզողներ կը պարտաւորին կամ իրենք ուղղակի մեզ ղրկել և կամ յիշեալ գումարը վճարելու համար Պոլսո մէկը ցոյց տալ ։

ՕՐԱԳԻՐ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Օրագրոյն հատը 1 ղրուշ կը ծախուի ։
Ծանուցման տողը առաջին անգամի համար 3 ղրշ. երկրորդին 2 ղրշ. և աւելի անգամներու համար ուրիշ սակարկութեան կըլլայ ։
Նամակք և ուրիշ գրութիւնք պէտք է ղրկել Ֆինճանճըլար Եօգուշու խուսօմեան խան 4 թիւ սենեակը, Օգոյն խմբագրատանն անուամբ ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ | ١٢٨٨ ՐԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ ٥ | ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 12 ՄԱՅԻՍ 1871 | ԱԼԱՅՐԱՆԿԱ 24 ՄԱՅԻՍ | ԹԻՒ 446

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 12 ՄԱՅԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Լէվէնթ Թայմըզի մէկ թղթակիցը Լոնտոնէն մայիս 16 թուականաւ հետեւեալը կը գրէ ։

Երէկ իրիկուն Լորտերու խորհրդարանին մէջ Սեւ-ծովու չէզոքութեան համար կազմուած վերջին դեսպանաժողովը՝ վիճաբանութեան էն նշանաւոր առարկան էր, և հասարակաց մտքին վրայ եղած ընդհանուր տպաւորութիւնը սա է թէ՝ Անգղիա խնդիրը բանալու կերպին նկատմամբ իր վեհութիւնը կորսնցուցած է, և Անգղիական կառավարութիւնը այս առթիւ Ռուսիոյ իր ուզածին պէս վարվելու և նպատակին հասնելու համար թոյլտուութիւն ընելով՝ ապագայ առիթներով կամ արիական քայլ մը պիտի առնու կամ յաւիտեան Արեւելքի մէջ Անգղիական ազդեցութիւնը պիտի կորսնցունէ ։

Գրանվիլ կոմսը շատ ջանաց իր երկչոտութիւնը կարելի եղածին չափ բացատրել, բայց այդ բացատրութիւնն կը յայտնէր թէ խաղաղութեան իր ամէն չարիքներովը ընդունած էր ։

Անտարակոյս այս վիճաբանութիւնը մեծ օգտիւ պիտի կարդացվի Թայմըզի մէջ ։ Վիճաբանութիւնը շարունակուած միջոցին Լորտերուն խորհրդարանն էի ես և հաստատապէս կըսեմ թէ ներկայ գտնուող Լորտերուն թիւը տասն և հինգէն աւելի չէր ։

Սակայն Սալիսպէրիի Մարքիզին ծանօթութեանցը մեծ ուշադրութիւն ընծայուեցաւ, որոնք ուրիշ խմբակներու մէջ շատ կարդացուեցան և բացատրուեցան ։ Սոյն ազնուականին առենախօսութեանը վերջին մասը մեր նիրհող միտքերը զարթոյց, որ հետեւեալ կերպով կամփոփեմ ։ «Այս գործոյ մէջ եղական ընթացք մ'է տեսնել, որ Տաճկաստան միայն այն բաներուն համար եռանդեամբ կը մարտնչի, որք միայն Ռուսիոյ կրնան օգտակար և հաճելի ըլլալ ։ Դեսպանաժողովին ժամանակները գլխաւորաբար ինչպէս ուրիշ նաւերուն, նոյնպէս ալ Ռուսիոյ նաւերուն Տարտանելէն անցնիլը ընդունելու նկատմամբ Տաճկաստանի բրած ջանքերովը անցան ։

Սակայն ինչ օգուտ որ ասկից սա եզրակացութիւնը յառաջ կուգայ թէ Ռուսիա Տաճկաստանի հպատակութիւնը գնելը աւելի աժան կը համարի իրեն, և թէ Տաճկաստան ալ համոզված է թէ իր նախնի դաշնակցաց զօրութիւնը հիմայ կոտրած եղէգ մ'է որուն վրայ չի կրնար յենուլ, և թէ Ռուսիոյ հետ դաշնակից ըլլալը Արեւմտեան Տէրութեանց մէկ ատելի և մերժեալ աղերսակուն ըլլալէ աւելի ապահով և պատուաւոր է ։ Եթէ այս այսպէս ըլլայ, աւասիկ ամենազեխտալի գործ մը որ մեր քաղաքականութենէն յառաջ եկաւ, քանզի այս կերպով Ռուսիա Արեւելքի մէջ դռներն Անգղիոյ ազդեցութեան դէմ գոցելու նկատմամբ ունեցած փափաքը կարծուածէն խիստ շատ աւելի յառաջ պիտի կրնայ տանիլ ։

Ասի հիմայ Անգղիոյ ժողովրդեան համար յուշարար մը կրնայ ըլլալ, քանզի գիտեմք որ Մեծն Բրիտանիոյ ողնահարը (պէլ քէմիկի) պիտի կոտրի, եթէ մեր Հնդկաստանու ստացուածքները կորսնցունեմք, և Տաճկաստան պաշտպանելու համար ունեցած մարդասիրական զգացումներնիս մէկդի ընեմք ։ Տաճկաստանի Սուլթանը իրրև անկախ վեհապետ պաշտպանել և բանելը մեզի պէտք մ'է եղած է, որուն զօրութիւնը և ոչ մէկ կառավարութեան հետ մանաւանդ Ռուսիոյ դէմ չկրնար դնել ։»

Սալիսպէրիի Մարքիզին այս ծանօթութիւնքը խիստ զարմանալի են քանզի ընդհակառակը ամէն մարդ իմացած է և գիտէ որ Տաճկաստան կը գործէ, նաև Սուլթանին և իրեն խորհրդականացը մեծ գովեստներ կընծայուին թէ՝ նաւատորմիղն մեծ խնամ կը տանին, որուն համար մեզ զարմացուած է թէ Ռուսիոյ նաւատորմիղը խիստ շատ կը գերազանցէ և թէ Բարձրագոյն Դուռը իր վրայ յարձակող որ և է զօրութեան մը դէմ ինքնին զինքը պաշտպանելու կարող պիտի ըլլայ ։

ԲՐՈՒՍԻԱՑԻՈՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՀԱՇԻՒԸ

Բրուսիոյ պաշտօնական լրագիրը և Պէրլինի ուրիշ զինուորական թերթերը վերջին պատերազմին նկատմամբ հետեւեալ ուշադրութեան արժանի հաշիւները կը հրատարակեն ։

Պատերազմի ամբողջ տեւողութեանը միջոցին Գերմանիոյ թնդանօթաձիգ զօրքերն 1000 հատ մեծ տրամագիծ ունեցող թնդանօթ գործածած են, որք մէկ միլիոն հարուած տուած են ։

Դաշտային թնդանօթաձիգ զօրքերն 1500 թնդանօթ գործածած և 932·000 հարուած տուած են ։

Ասոնցմէ զատ Գերմանական բերդերուն մէջ երկու միլիոն ռումբեր ունեցող 4·000 թնդանօթ կային ։

Փարիզի պաշարման պատճառաւ պատերազմական պիտոյից փոխադրութեան համար 24 կառախումբ կազմել պէտք եղած է, որոնց իւրաքանչիւրն 40 կառքերէ և 4 ձիէ և 100 մարդոցմէ բաղկացեալ 11 խումբէ բաղկացած է ։ Պատերազմի տեւողութեան միջոցին հետեւակաց և հեծելազօրաց 150 միլիոն փամփուշտ բաշխուած է ։

Պատերազմի ծախքը բոլոր դաշնաւոր կառավարութեանց համար 286·493·497 թալէրի կամ 1 միլեար 74 միլիոն 350·623 ֆրանք 75 սանթիմի հասած է ։

Ինչպէս որ կը տեսնուի, այս գումարը Գաղղիայէն պահանջուած պատերազմական գումարը չը կրնար արդարացնել ։

Յունվար 31 ին բոլոր Գերմանիոյ զինուորական հիւանդանոցներն 82·357 հիւանդ կամ վիրաւոր կը պարունակէին ։ Այս գումարէն վրայ Գերմանացիք 14·670 վիրաւոր և 44·007 հիւանդ ալ կը հաշուէին ։ Միւս մնացածներն Գաղղիացի գերեաց հիւանդներն էին, որոց թիւը 24·285 ի կը հասնէր ։

Պէրլինի զինուորական լրագիրները պատերազմի դաշտավայրերու մէջ տեղի ունեցած իւրաքանչիւր պատերազմի արդիւնքին վրայօք տեղեկագրութիւն մը յօրինած են, ուրկից կը հասկըցուի թէ՝ ուր որ Գաղղիոյ կանոնաւոր բանակը Գերմանացւոց պատահած է, անոնց զգալի և տռուգիւ զարմանալի կորուստներ տուած է, որոց մեծութիւնը միայն այսօր կը խոստովանին մեր թշնամիներն ։

Այսպէս Վէօրթի մէջ 55·000 Գաղղիացիք Գերմանացւոց 11·000 մարդոց կորուստ մը տուած են ։ Թիօնվիլի մէջ մեր թշնամիները 17·000 խիստ ծանր կերպով վիրաւորեալներ ունեցած են, Կըրավըլօթի մէջ 100·000 Գաղղիացիք 20·000 Գերմանացի սպաննած կամ վիրաւորած են ։

Մեցի բոլորտիքը տրուած երեք պատերազմներուն մէջ, Պազէնի զօրքերը 45·000 Գերմանացի խիստ ծանր կերպով վիրաւորած են ։

(Գուրիէ տ'Օրիան.)

ՄԱԾԾԻՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՍԱՐԱԿՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Հիւսիսային Գերմանիոյ Կազէթին այսպէս կը գրէ Մածծինիի և Փարիզի վրայ ։

«Փարիզի հասարակորդական մըխօրին մէջ ամէն ազգէ ռամկավարներ կը գտնուին, — այս այսպէս ըլլալուն վրայ համոզուելու համար պէտք է յեղափոխութեան ապարակոյտին վրայ հայեցուած մը ձգել. այդ յեղափոխութեան գլխաւոր հրամանատարներն են Լեհեր, Ամերիկացիներ, Գերմանացիներ (Գ. Ֆրէօնգէլ) և ուրիշ աշխարհաքաղաքցիներ ։

«Այդ «ինթէրնէշընալ» հասարակապետականներուն մէջէն անոնք որ իրենց անձին կեանքը շատ սիրելով զայն ընդդիմադիրներուն վրայ վըտանգի մէջ ձգել չեն ուզեր, — այս ռամկավարները Գերմանացի ընկերվարականներուն կը նմանին, — Փարիզի խառնաշփոթութեան մէջ իրենց եռանդագին համակրութիւններն և իրենց խիստ անկեղծ իղձերը կը յայտնեն Փարիզի հասարակորդութեան, և անոր յաղթելը կ'ուզեն հրատապ բաղձանօք, յուսալով որ այն յաղթանակին արդիւնքը պիտի ըլլայ իրենց հրամանատարութիւններ կամ պաշտօնէութիւններ առնալը ։

«Բայց մարդ մը՝ հոն մինչև ցայսօր մեկուսի մնացած է, մարդ մը որ տասն և մինչև քանի տարիներէ 'ի վեր ամէն յեղափոխութեանց իբր պատգամաւոր նկատուած է. — Մածծինի տակաւին դրուատած չէ Փարիզի Հասարակորդութիւնը. զէթ մինչև ցայժմ լսուած չէ որ Քարպօնարիներուն ընկերութեան վաղեմի առաջնորդը ասոր մէկ նըշանը ցոյց տուած ըլլայ, մինչդեռ Փարիզի մէջ ալ Մածծինիի դըրուատական մէկ նամակը հըրատարակելու այնքան սիրով պիտի փութային, որքան Կարիպալտիի և Վիքթօր Հիւկոյի այդ տեսակ նամակները ։

Ասոր պատճառն այն է որ խիստ կարեւոր կէտ մը կայ որուն վրայ Մածծինեանց գաղափարները հասարակորդութեան գաղափարներուն հետ ամենեւին չեն համաձայնիր ։ Մածծինի միշտ իր աչքին առջև դրական նպատակ մ'ունեցած է, այսինքն ազգային հասարակապետութիւն մը հաստատել. այլ ինչ որ ալ ըսուի Հասարակորդութեան ընելիքն ուրիշ բան չէ, բայց միայն ազգին անձնաւորութիւնը պատճառել ։

Իտալացի յեղափոխականք առհասարակ Գաղղիացի յեղափոխականներէն միշտ այսպէս գերազանց եղած են, և ոչ թէ միայն հասարակորդութեան կողմնակիցներէն, Իտալացիք միշտ բարոյական տեսութիւն մ'ունեցած են, որով որ և իցէ դիտաւորութիւն մը կատարելու համար միայն՝ ազգային նըպատակը վտանգի տակ ձգել չեն ուզեր, և՛ ասոր համար է որ Իտալիոյ մէջ բոլոր յեղափոխական յուզմունքը կը դադրէր և երբեմն մինչև իսկ կառավարութեան կ'օգնէր ազգին շահն օտարին դէմ պաշտպանելու համար ։

Այս անձնուրացութիւնն որով Իտալացիք կարող եղած են իրենց ազգային ջանից նպատակին հասնելու, Գաղղիացւոց քով ամենեւին չգտնուիր, ընդհակառակն անոնց մէջ կարգոտ և կարմիր հասարակապետականներ թշնամւոյն ձեռօք իրենց հայրենեաց նուաստանալուն վրայ հոգ չընելով իշխանութեան հասնելու ջանացած են ։

Կարիպալտի Իտալացի և Գաղղիացի հասարակապետականաց այս տարբերութիւնը չէր հասկնար, այն ազգային դիւցազնը յեղափոխական գործավար մ'ըլլալու չափ նուաստացաւ, յարեւման իր այն հազարաւոր «ինթէրնէշընալ»ներուն, որ ինչպէս Պուրկօնեայի մէջ մէկ քանի շաբաթ առաջ բրած են այսօր ալ Փարիզի մէջ ժամավաճառ կ'ըլլան, որպէս զի Հասարակորդութիւնը զինուք կերակրէ և տակ տայ, ինչպէս առաջ Կամպէթթա կ'ընէր ։ Բայց այդ հացկատակներուն Փարիզի մէջ գտնուիլը բնաւ չապացուցանէր որ միշտ Մածծինիէն և Կարիպալտիէն առաջնորդեալ համարուած Իտալացի յեղափոխականի մասին գաղափարներուն նման են Հասարակորդութեան յեղափոխական անպիտան սկզբունքները, Իտալական ռամկապետութիւնն ազգային յեղափոխութեան յաղթութեանը կը բաղձար, մինչդեռ Հասարակորդական մասն յաջողելով՝ դատարկասուն ռամկավարութեան յաղթանակը պիտի բարձրացընէր, որուն Մածծինի անգամ չկրնար իր հաճութիւնը տալ, թէպէտեւ Հասարակորդութեան մէկ յաղթութիւնը թերեւս պիտի նըպաստէր Իտալական հասարակապետութիւն մը հաստատելու բաղձանքը մասամբ իւիք կատարելու ։

ԳԱՂՂԻՈՅ ԵՒ ԲՐՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ ԿՆՔԵԱԼ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Զոր Պ. Ժիւլ Ֆավր կարդացած է Ազգային ժողովին մէջ ։

……

Յօդ. Ա. Վերսայլի բանակցութեանց ժամանակ առաջարկուածին պէս, և փետրուար 26 ի նախընթաց դաշնագրութեան գրոյն յարակից եղող աշխարհացոյցին մէջ նշանակուածին պէս, Պէլֆօրէն մինչև սահմանագլուխն եղած հեռաւորութիւնն համարուած է այն տեղերուն չափը որ Պէլֆօրի քաղաքին և ամրութեանց հետ անոր շուրջը պիտի մնան, Գաղղիոյ նախընթաց դաշնագրութեան առաջին յօդուածին մէջ յիշուած և ասոր վերաբերեալ պատճառին համար ։

Գերմանական կառավարութիւնը կը յօժարի տալու Պէլֆօրի շուրջը մնալիք այդ տեղերէն ալ անդին, Պէլֆօրի, Ցէլի, և Ժիրօմանիի գետերը (քանթօն), ինչպէս նաև Ֆօնթէնի գետին արևմտեան մասը, այնպիսի գծի մը արևմտեան կողմը որ Ռոնը Հռենոսի հետ կապող ջըրանցքին Մօնթրէօ-Շաթօյի հարաւային կողմը Ցէլ գետէն եղած կէտէն քաշելու ըլլանք մինչև նոյն գետին հիւսիսային սահմանը Պուաւի և Ֆըլօնի մէջ տեղը, ուր որ այդ գիծը Ժիրօմանիի գետին արևելեան սահմանը կը կտրէ ։

Սակայն Գերմանական կառավարութիւնը վերը յիշուած այդ երկիրներն այս պայմանաւ պիտի տայ, որ Գաղղիական կառավարութիւնն ալ պիտի հաճի Քաթնօմի և Թիօնվիլի գետերուն արևելեան սահմանաց քովէն նոր սահմանագլուխ մը որոշելու, բստ այնմ Գերմանիոյ պիտի մնան այն երկիրներն որ կը գտնուին այնպիսի գծի մը արևելեան կողմն, որ Հիւսինենի և Թիօնվիլէնի մէջ տեղը Լուքսեմպուրկի սահմանաց կէտէն սկսելով և Թիլ ու Վիլըրուփ գեղերը Գաղղիոյ ձգելով, Էսսօնվիլի և Օմէցի, Ֆէօվիլէի և Պուլանժի, Պրինեօյի և Վօմերինկէնի մէջ տեղէն երթայ և հասնի մինչև նախկին սահմանագլուխը Աւրիլի և Մուայեֆէօվրի մէջ տեղը ։

Նախընթաց դաշնագրութեան Ա. յօդուածին մէջ յիշուած համադրային յանձնաժողովին ներկայ դաշնագրոյս վաւերացումէն յետոյ այդ տեղւանքը պիտի երթայ, իրեն ընելիք գործը կատարելու և սահմանաց գիծն որոշելու համար բստ վերոյգրեալ որոշմանց ։

Յօդ. Բ. Այդ Գերմանիոյ թողուած տեղերուն մէջ ծնող և այժմ հոն բնակութիւն ունեցող Գաղղիացի հպատակներէն անոնք որ Գաղղիացի ազգութիւնը պահել պիտի ուզեն, մինչև 1872 հոկտեմբեր 1, ձեռնհաս իշխանութեան խնամ տալէն յետոյ պիտի կրնան իրենց բնութիւնը Գաղղիա փոխադրել և հոն հաստատել, և զինուորական օրէնքներն իրենց այս իրաւունքը չպիտի կրնան ջնջել. ըստ այսմ Գաղղիոյ քաղաքացի պիտի մնան։

Գերմանիոյ Թողուած երկրին մէջ ունեցած կալուածներնին պահելու ազատ պիտի ըլլան։

Թողուած տեղերուն բնակիչներէն և ոչ մէկուն դէմ կարելի պիտի ըլլայ հալածանք կամ խուզարկութիւն բանեցնել կամ անհանգստութիւն տալ գործքը գրելու համար պատերազմին ժամանակ անոր ըրած քաղաքական կամ զինուորական գործառնութեանց պատճառաւ։

Յօդ. Գ. Գաղղիական կառավարութիւնը Գերմանական կառավարութեան պիտի յանձնէ Թողուած տեղերուն քաղաքական, զինուորական կամ դատաստանական վարչութեան վերաբերեալ դիւանագիրները, յիշատակարանները և արձանագիրները. եթէ այդ գրութիւններէն մէկ քանին ուրիշ տեղ փոխադրուած են, Գաղղիական կառավարութիւնը զանոնք Գերմանական կառավարութեան պիտի յանձնէ անոր խնդրանօքը։

Յօդ. Դ. Գաղղիական կառավարութիւնը դաշնագրոյս վաւերացուելէն յետոյ մինչև վեց ամիս Գերմանական կառավարութեան պիտի յանձնէ

1. Թողուած երկրին գաւառներուն, գիւղերուն և հասարակաց շէնքերուն կողմանէ իրեն իբր պահեստ տրուած դրամոց ամբողջ գումարը։

2. Թողուած երկրին մէջ ծնող և Գերմանական ազգութիւնն ընդունող զօրականաց և նաւաստեաց զինուորագրութեան համար և կամ ոմանց տեղերնին ուրիշ մարդ ցոյց տալով զինուորութենէ ազատելու համար տուած դրամոց ամբողջ գումարը։

3. Պետութեան համարատուաց երաշխաւորութեան համար տուած դրամոց ամբողջ գումարը։

4. Նոյն երկրին վարչական կամ դատաստանական իշխանութեանց ձեռք առած միջոցներուն պատճառաւ իբր դատաստանական աւանդ տրուած դրամներուն ամբողջ գումարը։

Յօդ. Ե. Երկու ազգերը Մոզէլի, Մառնը Հռենոսի հետ կապող ջրանցքին, Ռոնէն Հռենոս գացող ջրանցքին, Սառի ջրանցքին, և այդ նաւարկելի ջուրերուն հետ հաղորդակցութիւն ունեցող ուրիշ նաւարկելի ջուրերուն վրայ նաւ բանեցնելու մէջ հաւասար իրաւունք պիտի ունենան։

Յօդ. Զ. Դաշնագիր Տէրութիւնք համոզուած ըլլալով որ վերոգրեալ առաջին յօդուածին որոշած նոր սահմանագլխոյն համեմատ պէտք է որոշուին նաև Գերմանիոյ տրուած տեղերուն Թեմական սահմանները, ներկայ դաշնագրոյս վաւերացուելէն յետոյ անյապաղ պիտի միաբանին այս մասին միասին ձեռք առնելիք միջոցներուն վրայ։

Թէ Բարեկարգեալ Եկեղեցին և թէ Աւգսպուրկի դաւանութիւնն ընդունող և Գաղղիոյ կողմանէ ձգուած երկիրներուն մէջ բնակող հասարակութիւնք ոչ ևս պիտի հպատակին Գաղղիական եկեղեցական իշխանութեան։

Աւգսպուրկի Դաւանութեան Եկեղեցւոյն հպատակող և Գաղղիոյ երկիրներուն մէջ բնակող հասարակութիւններն ոչ ևս այն Եկեղեցւոյն վերին կրօնական ատեանէն և Սդրազպուրկ բնակող վերատեսուչին իշխանութեան տակ չպիտի ըլլան։

Նոր սահմանագլխոյն Արևելեան կողմն եղած երկիրներուն մէջ բնակող Իսրայէլացի հասարակութիւններն ոչ ևս Փարիզի Իսրայէլեան կրօնից կեդրոնական ատեանին իշխանութեան տակ պիտի ըլլան։

Յօդ. 7. 500 միլիոնը պիտի վճարուի՝ Փարիզ քաղաքին մէջ Գաղղիական կառավարութեան իշխանութեան վերահաստատուելէն յետոյ մինչև 30 օր. Տարւոյս մէջ մէկ երկիլիոն ալ պիտի վճարուի, և կէս երկիլիոն ալ 1872 Մայիս 1ին։ վերջին երեք երկիլիոնները մինչև 1874 Մայիս 2ին պիտի վճարուին, ինչպէս կը պայմանէ հաշտութեան նախընթաց դաշնագիրը. Տարւոյս Մարտ 2էն սկսեալ, երեք երկիլիոն Ֆրանքի շահերն ամեն տարի Մարտ 3ին պիտի վճարուին, տարին 0/0ին 5էն։

Վերջին երկիլիոնները վճարելու համար որ և իցէ գումար մը եթէ առաջուց տրուի, տրուած գումարին շահը չպիտի առնուի վճարելու օրէն սկսեալ։

Բոլոր վճարքներն ալ Գերմանիոյ գլխաւոր վաճառաշահ քաղաքներուն մէջ միայն պիտի կրնան ըլլալ մետաղեայ, ոսկի կամ արծաթի դրամով, Անգղիական պանքայի դրամաթղթով, Բրուսիական պանքայի դրամաթղթով, Հօլանտայի թագաւորական պանքայի դրամաթղթով, Պէլճիքական ազգային պանքայի դրամաթղթով, պարտամուրհակով կամ առաջին կարգի ճշգիւ վճարելի առեւտրական փոխանակագրով։

Գերմանական կառավարութիւնը Գաղղիոյ մէջ Բրուսիական թալէրին արժէքը 3 Ֆր. 75 սանթիմի սահմանելով, Գաղղիական կառավարութիւնն ալ կ'ընդունի երկու երկիրներուն դրամները այդ որոշեալ արժէքին համեմատ ըլլալը։

Առաջին կէս երկիլիոնը վճարուելէն և հաշտութեան վերջնական դաշնագիրը վաւերացուելէն յետոյ, Սոմ, Սէն-Ինֆէրիէօր և Էօր գաւառները, քանի որ Գերմանական զօրքերէն տակաւին գրաւեալ են, պիտի պարպուին։

Ուազ, Սէն-է-Մառն և Սէն գաւառներն ալ, ինչպէս նաև Փարիզի բերդերը պիտի պարպուին, երբ Գերմանական կառավարութիւնը տեսնէ որ Գաղղիոյ և Փարիզի մէջ բարեկարգութիւնը բաւական վերահաստատուած ըլլալով Գաղղիոյ ըրած խոստմանց գործադրութիւնն ապահովեալ է։

Ինչ որ ալ ըլլայ, երբ երրորդ կէս երկիլիոնը վճարուի, այդ տեղւանքն ալ պիտի պարպուին. Գերմանական զօրքերն իրենց ապահովութեան համար իրենց ձեռքը պիտի պահեն Գերմանական սահմանագլխուն և Փարիզի շրջապատին մէջտեղը Սէնի աջ եզերքին վրայ եղած չէզոք տեղւանքը։

Երկու երկիլիոններուն վճարուելէն յետոյ տակաւին Գաղղիական երկիրներուն ինչ կերպով գրաւեալ մնալուն վերաբերեալ և Փետրուար 26ի դաշնագրով որոշեալ պայմանները իրենց զօրութիւնը պիտի պահեն։ Գաղղիական կառավարութիւնն այլ և այլ հաշիւներու համար՝ վճարքէն վար զարնելիք գումարները չկրնար վար զարնել առաջին հինգ հարիւր միլիոններու վճարքէն։

Յօդ. Ը. Գերմանական զօրքերը ոչ բնական բերք ոչ դրամ պիտի պահանջեն գրաւուած երկիրներուն մէջ, իրենց այս պարտաւորութեանը կապուած ըլլալով Գաղղիական կառավարութեան զերենք կերակրելու համար ստանձնած պարտաւորութիւնները։ Եթէ Գերմանական կառավարութեան կրկին և կրկին բողոքներուն հակառակ, Գաղղիական կառավարութիւնն ուշացընէ պարտաւորութիւնները կատարել, Գերմանական զօրքերն իրաւունք պիտի ունենան իրենց պէտք եղածը ճարել, տուրք առնելով և պահանջմունք ընելով իրենց գրաւած գաւառներուն մէջ, և մինչև անգամ անոնցմէ դուրս, եթէ անոնց ունեցածը չբաւէ։ (Շրջուկք։)

Գերմանական զօրքերը կերակրելու համար մինչև հիմայ գործադրուած կերպը դարձեալ պիտի գործադրուի մինչև որ Փարիզի բերդերը պարպուին։

1871 Մարտ 11ին Ֆէրիէրի պայմանադրութեան համեմատ, բերդերուն պարպուելէն յետոյ գրաւող զօրաց թուոյն վրայ նուազումն պիտի ըլլայ։

Գերմանական զօրաց թիւն հինգ հարիւր հազար է. Նուազ ըլլալուն պէս, եղած նուազումն հաշուի առնուելով՝ անոր համեմատ պիտի նուազի զօրաց սննդեան ծախքն ալ զոր Գաղղիական կառավարութիւնը պիտի վճարէ։

Յօդ. 9. Գերմանիոյ Թողուած երկիրներուն ձեռագործական վաճառքներուն Գաղղիա մտնելուն համար այժմեան ձեռք առնուած առժամանակեայ եղանակը Մարտ 1էն սկսեալ տակաւին վեց ամիս պիտի գործադրուի, Ալզասի պատգամաւորներուն հետ կնքեալ պայմաններուն համեմատ։

Յօդ. 10. Գերմանական կառավարութիւնը պիտի շարունակէ Գաղղիացի գերիներն իրենց հայրենիքը դարձնել Գաղղիական կառավարութեան հետ համաձայնելով։ Զինուորութեան ժամանակնին լրացած գերիները Գաղղիական կառավարութիւնն իրենց բնակելոց քով պիտի ղրկէ։ Իսկ զինուորութեան ժամանակնին չլրացընողները Լուարի անդին կողմը պիտի երթան։ Որոշուած է որ Գաղղիական կառավարութեան իշխանութիւնն Փարիզի մէջ վերահաստատուելէն յետոյ՝ մինչև Գերմանական զօրաց բերդերէն ելնելը, Փարիզի և Վերսայլի բանակն 80 000էն աւելի մարդ չպիտի ունենայ։ Մինչև բերդերուն պարպուելու ժամանակը Գաղղիական կառավարութիւնը չը պիտի կրնայ զօրք գումարել Լուարի աջ եզերքին վրայ, բայց այն տեղւանքն եղած քաղաքներուն մէջ պէտք եղած պահապան զօրքը պիտի պահէ հասարակաց խաղաղութիւնն ու բարեկարգութիւնն հաստատ պահելու համար։

Քանի որ զօրքերը գրաւած տեղերնէն ելնեն, գումարտակներու գլուխներն երկու ազգաց բանակներուն մէջ տեղ չէզոք տեղ մը պիտի սահմանեն։

Քանի հազար գերի անյապաղ Լիոն պիտի ղրկուին, այն պայմանաւ որ անկէ ալ անմիջապէս Ալճէրի պիտի յուղարկուին պէտք եղած հանդերձանքն ընելէն յետոյ, որպէսզի այն գաղթականութեան մէջ գործածուին։

Յօդ. ԺԱ. Գերմանիոյ այլ և այլ պետութեանց հետ եղած հաշտութեան դաշնագրութիւնները ոչնչացած ըլլալով պատերազմին պատճառաւ, Գաղղիական և Գերմանական կառավարութիւններն իրենց վաճառաշահական յարաբերութեանց իբր հիմն պիտի ընդունին ամենէն նպաստաւոր պայմաններով ուրիշ ազգի մը հետ ունեցած փոխադարձ յարաբերութեանց կերպերնին։

Այս կանոնին մէջ են մուտք և ելից տուրքերը, երկրի մէջէն վաճառք անցընելու եղանակը, մաքսական պայմանները, երկու ազգաց ինչպէս նաև անոնց գործակալներուն ըլլալիք ասպնջականութիւնն ու վարմունքը։

Սակայն այդ կանոնէն դուրս են այն նպաստաւոր պայմանները զորս դաշնագիր Տէրութիւններէն մէկը վաճառականութեան դաշնագիրներով շնորհած է կամ պիտի շնորհէ հետևեալ պետութիւններէն զատ ուրիշ պետութեանց, այն է Անգղիայէն Պէլճիգայէն Հօլանտայէն Զուիցերիէն, Աւստրիայէն, Ռուսիայէն զատ։

Նաւարկութեան դաշնագրութիւններն, ինչպէս նաև երկաթուղիով տարուած վաճառքներէն առնուելու մաքսերուն վերաբերեալ պայմանադրութիւնն, և մտաւորական կամ արուեստական գործոց սեպհականութիւնը փոխադարձաբար պաշտպանելու վերաբերեալ պայմանադրութիւնն իրենց զօրութիւնը վերստին պիտի ստանան։

Սակայն Գաղղիական կառավարութիւնը պիտի կրնայ Գերմանական նաւերուն և անոնց վաճառքներէն նաւաց մեծութեան համեմատ տուրք առնուլ, այլ այս պայմանաւ որ այդ վերոյիշեալ ազգաց նաւերէն ու վաճառքներէն առնուած տուրքերէն աւելի չպիտի ըլլան այդ տուրքերն ալ։

Յօդ. ԺԲ. Բոլոր աքսորեալ Գերմանացիներն Գաղղիոյ մէջ ունեցած բոլոր ինչքերուն կատարելապէս տէր պիտի ըլլան և պիտի վայելեն։

Այն Գերմանացիներն որ Գաղղիական օրինաց համեմատ պէտք եղած իշխանութիւնն առած են բնակութիւննին Գաղղիոյ մէջ հաստատելու, իրենց բոլոր իրաւունքները վերստին պիտի ստանան, և հետևաբար պիտի կրնան բնակութիւն ընել Գաղղիական երկրին վըրայ։

Ըստ Գաղղիական օրինաց օտարականի մը քաղաքացի գրուելու համար սահմանեալ ժամանակին պատերազմին պատճառաւ ընդհատեալ չպիտի կրնայ համարուիլ այն անձանց համար, որ դաշնագրոյս վաւերացուելէն յետոյ մինչև վեց ամիս ըստ այսմ պիտի ուզեն Գաղղիա դառնալ, և իրենց աքսորմանն մինչև Գաղղիական հողին վըրայ դառնալնուն ժամանակն անցած միջոցը այնպէս հաշուի պիտի առնուի, իբր թէ այն միջոցին մէջ Գաղղիա բնակելէ դադրած չըլլային։

Այս պայմանները փոխադարձաբար և ճշգիւ պիտի գործադրուին Գերմանիա բնակող կամ բնակել փափաքող Գաղղիացի հպատակներուն համար ալ։

Յօդ. ԺԳ. 1871 Մարտ 2էն առաջ Գրաւմանց խորհուրդներուն ըստ կանոնի գրուեալ հրատարակած Գերմանական նաւերն գրաւեալ պիտի մնան։

Մինչև այդ ժամանակ ըստ կանոնի գրուեալ չհրատարակուած նաւերն՝ իրենց բեռովը մէկ տեղ ետ պիտի տրուին, եթէ այդ բեռը դրած. եթէ նաւերուն և բեռին ետ տրուիլն անկարելի է, այնահետև վաճառման գնոյն համեմատ իրենց արժէքն որոշուելով՝ անոնց տէրերուն պիտի հատուցուի։

Յօդ. ԺԴ. Դաշնագիր Տէրութիւններէն իւրաքանչիւրն իւր երկրին վրայ պիտի յառաջ տանի Մոզէլը նաւարկելի ընելու պէտք եղած գործերը։ Մէօրթ և Մոզէլ գաւառներուն բաժնուած մասերուն շահու հաշիւներն որ առաջ հասարակաց էին, պիտի բաշխուին ու ջնջուին։

Յօդ. ԺԵ. Դաշնագիր Տէրութիւնք պատերազմին արկածներուն պատճառաւ պատեհ ժամանակին իրաւունքնին ապահովել կամ պահպանել չկրցող համազգիներու համար օգտակար համարած միջոց ներնին միմեանց հպատակներու համար ալ գործադրելու կը խո տանան փոխադարձաբար։

Յօդ. ԺԶ. Գաղղիական և Գերմանական կառավարութիւններ փոխադարձաբար կը խոստանան իրենց երկիրներուն վրայ թաղուա զինուորաց գերեզմաններն յարգե տալու և անոնց պահպանութեան համար պէտք եղած ծախքերն հ գալու։

Յօդ. 17. Այն երկրորդական կէ տերուն կարգադրութիւնն որոց վը րայ համաձայնութիւն մը պէտք է հաստատուի այս դաշնագրոյն և նախընթաց դաշնագրութեան հա մեմատ, վերջը Ֆրանքֆորթի մէ ըլլալիք բանակցութիւններով պի տի կատարուի։

Յօդ. 18. Մէկ կողմանէ Գաղղիա կան հասարակապետութեան Ա գային ժողովէն և գործադիր ի խանութեան գլխէն,

Եւ միւս կողմանէ Գերմանիոյ վե հափառ կայսրէն այս դաշնագրոյ համար տրուելիք վաւերագրու թիւնները,

Ֆրանքֆորթի մէջ պիտի փոխա նակուին տասն օրէն, կամ եթէ կարելի է աւելի շուտ։

Զայս հաւաստիմացնելու համա երկու տէրութեանց լիազօր փոխա նորդները ստորագրեցին և իրեն զինանշաններուն կնքովը կնքեցին։

Տուեալ 'ի Ֆրանքֆորթ 'ի Մայիսի 1871։

Այս դաշնագրոյն հետ կցուած են հետևեալ յաւելուածական յօդուածները։

ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՅՕԴՈՒԱԾՔ

Յօդ. Ա. § 1. Մինչև ներկայ դաշ նագրոյս վաւերացման ժամանակը Գաղղիական կառավարութիւնն Ա րևելեան երկաթուղւոյ ընկերու թեան առած արտօնութիւնը յետս գնելու իրաւունքը պիտի գործադ րէ։

Գերմանիոյ Թողուած տեղերուն մէջ թէ լրացած և թէ չլրացած վրայ եղած երկաթուղեաց վերաբերեալ այն բոլոր իրաւունքները զորս Գաղղիական կառավարութիւնը պիտի ստանայ արտօնութիւններն յետս գնելով, Գերմանական կառավարութեան պիտի անցնին։

§ 2. Այս արտօնութեանց հետ պիտի տրուին,

1. Նոյն ընկերութեան վերաբերեալ բոլոր տեղերն ինչ բանի համար ալ որ սահմանեալ ըլլան, կայարաններն և հանգրուաններն, կառանոցներն, գործանոցներն և մթերանոցներն, ճանբաներուն պահապաններու տուներն ևլն։

2. Անոնց մէջ եղած բոլոր անշարժ կալուածներն, ինչպէս բաժ առնելու տեղերն, որմարդելոյններն, ուղեդարձներն, երկաթները դարձընող գաւազանները, շրջիկ երկաթի տախտակները, ջուր առնելու տեղերը, ջրաբաշխական անօթները, հաստատուն մեքենաները, ևայլն, ևայլն։

3. Բոլոր վառելի նիւթերն, ամեն տեսակ մթերք, կայարաններու կարասիներն, գործանոցներու և կայարաններու գործիքներն։

3. Գերմանիոյ երկիրներուն մէջ բնակող արուեստաւորաց ժողովներու կամ ուրիշ անձանց կողմանէ իբր օգնութեան դրամ՝ Արևելեան երկաթուղւոյ ընկերութեան տրուելիք գումարները։

§ 3. Գերմանիոյ Թողուելիք բաներուն մէջ չեն կառքերը։ Գերմանական կառավարութիւնն այդ կառքերէն և անոնց վրայ գտնուած մանր գործիքներէն իւր ձեռքն ունեցած մասը Գաղղիական կառավարութեան պիտի թողու։

§ 4. Գաղղիական կառավարութիւնը կը խոստանայ Գերմանիոյ թողուլիք երկաթուղեաց և անոնց վերաբերեալ բաներուն վրայ՝ բացի եղող անձանց ունեցած իրաւունքները անմնացմէ գնելով, և մանաւանդ առնելիքները տալով գերմանական կայսրութիւնն ազատ ընել այդ հոգերէն. Յիշեալ երկաթուղեաց ընկերութենէն առնելիք ունեցողներուն կողմանէ գերմանական կառավարութենէն եթէ պահանջմունք մ'ալ ըլլայ յետոյ, գաղղիական կառավարութիւնը գերմանական կառավարութեան տեղ այդ պահանջմունքը գոհացընելու գործը ինք կ'ստանձնէ.

§ 5. Գերմանական կառավարութեան՝ յիշեալ երկաթուղիները բանեցընելուն կամ 2րդ. հատուածին(§) մէջ յիշեալ բաները, ինչպէս նաև կառքերը գործածելուն համար, գերմանական կառավարութեան կամ անոր պատուիրակներուն դէմ Արևելեան երկաթուղեաց ընկերութեան կողմանէ երբ բողոք մ'ըլլայ Գաղղիական կառավարութիւնն այդ բողոքներուն ինք պիտի պատասխան տայ.

Գերմանական կառավարութիւնը յիշեալ բողոքները կամ պահանջանաց իբր հաստատութիւն յառաջ բերուած իրողութիւններն բատուգող բոլոր գրութիւններն և տեղեկութիւնները եթէ Գաղղիական կառավարութիւնը խնդրէ, պիտի հաղորդէ անոր.

§ 6. Գերմանական կառավարութիւնը երեք հարիւր քսան և հինգ միլիոն (325.000) պիտի հատուցանէ Գաղղիական կառավարութեան, 1 և 2 հատուածներու մէջ յիշուած սեփականութեան իրաւունքները Գաղղիոյ կառավարութեան կողմանէ իրեն տրուելուն համար, և 4 հատուածին մէջ նոյն կառավարութեան բրած խոստման իբր համազօր փոխարինութիւն.

7րդ. յօդուածին մէջ պայմանեալ պատերազմի տուգանքէն այս գումարը վար պիտի զարնուի.

§ 7. Արևելեան երկաթուղեաց ընկերութեան և Վիլհելմ-Լուքսէմպուրկի երկաթուղեաց թագաւորական և մեծ-դքսական ընկերութեան մէջ 1857 յունիս 6ին և 1868 յունուար 21ին կնքեալ պայմանադրութիւնն, և Լուքսէմպուրկի մեծ-դքսութեան կառավարութեանն և Վիլհելմ-Լուքսէմպուրկի ու Գաղղիական-Արևելեան ընկերութեանց մէջ կնքեալ պայմանադրութիւնն այնպիսի ժամանակի մը համդամանաց համեմատ եղած ըլլալով, որ այժմ բոլորովին կերպարանափոխ եղած են և այն պայմանադրութիւններն ալ 1. հատուածին մէջ պարունակուած պայմաններով գլխովին փոփոխուած վիճակին հետ համաձայն չեն կրնար երթալ, Գերմանական կառավարութիւնը կը յայտնէ որ պատրաստ է այն պայմանադրութիւններով Արևելեան երկաթուղեաց ընկերութեան ինկած իրաւունքներն ու պարտականութիւններն ինքն իր վրայ առնելու.

Կամ Արևելեան ընկերութեան Արտօնութեան յետս գնուելովը և կամ մասնաւոր համաձայնութեամբ, Գերմանական կառավարութիւնն եթէ վերոյիշեալ պայմանադրութիւններով այն ընկերութեան ունեցած իրաւունքներն ինքն ստանայ, կը խոստանայ վեց շաբաթուան մէջ այդ իրաւունքները Գաղղիական կառավարութեան թողուլ.

Եթէ Գերմանական կառավարութիւնն այդ իրաւունքներն չստանայ, Գաղղիական կառավարութիւնն ալ Արևելեան ընկերութեան վերաբերեալ և Գաղղիական երկրին վրայ գտնուած երկաթուղիներն բանեցընելու արտօնութիւնն ուղղակի պիտի տայ այս յատուկ պայմանաւ միայն, որ արտօնութիւնն առնողը Լուքսէմպուրկի դքսութեան մէջ եղած երկաթուղիներն ինք չը բանեցնէ.

Յօդ. 2. Զուիցերիի երկրին մէջ սահմանագլուխէն մինչև Պալ գացող իւր երկաթուղիներուն վրայ՝ Արևելեան երկաթուղեաց ընկերութեան ունեցած իրաւունքներն ու սեփականութիւնները գնելու համար Գերմանական կառավարութիւնն երկու միլիոն կուտայ, եթէ Գաղղիական կառավարութիւնը զայն հաճեցընէ այս բանն ընելու մինչև մէկ ամիս.

Յօդ. 3. Ներկայ դաշնագրոյս առաջին յօդուածին համեմատ Գերմանական կառավարութեան կողմանէ իբր փոխարէն Թիօնվիլի արևմտեան կողմն ըլլալիք սահմանագլխոյ փոփոխութեան Պէլֆօրի քովը Գաղղիոյ տալիք տեղերէն զատ, պիտի տրուին նաև Ռուժմօն, Լըվալ, Փըթիթ-Ֆօնթէն, Ռօմանեի, Ֆէլօն, Լա-Շափէլ-Սու-Ռուժմօն, Անժօ, Վանթիէ Մօն, Լա Ռիվիէռ, Լա Կրանժ, Ռէփ, Ֆօնթէնէ, Ֆրէ, Ֆուսմանեը, Ֆրինկիէռ, Մօնռու-Շաթօ, Պըըթանեը՝, Շավանն-Լէ-Կրան, Շավանէթ և Սիւառէ գիւղերուն տեղերն ալ.

Այդպէս սարէն անցնող և Գերմանիայէն Բէլֆորէն դացող ճամբան ամբողջ Գաղղիոյ պիտի մնայ, և Ժիրոմանիի գետէն դուրս եղած իւր մէկ մասը իբր սահմանագլուխ պիտի համարուի.

Տուեալ 'ի Ֆրանքֆօրթ
'ի 10 մայիս 1871.

ԺՈՒԼ ՖԱՎՐ — Ֆ. ՊԻԶՄԱՐՔ
ՓՈՒՅԷ-ՔԷՐԹԻԷ — ԱՌՆԻՄ
ՏԸ ԿՈՒԼԱՌ

Բնագիրներուն համաձայն ըլլալն ստուգուած է.
Արտաքին գործոց պաշտօնէոյ
ԺՈՒԼ-ՖԱՎՐ

ԹԷԼԿՐԱՖԻՑ

ՖՐԱՆՍԱ

Վէրսայլ 22 մայիս ախշամ սաաթ 5.

Մ. Թիէր, ժէնէրալ Տուէնին օրտուսունուն Արք-տը-Թրիոնֆա գատար իլերլէմիշ օլտուղու մէճլիսէ պիլտիրմիշտիր. Իշպու հարէքէթ իլէ պէրապէր ժէնէրալ Լատմիրօլ Կրանտ-Արմէ աղաճլըղընը զապթ իթմիշ. Արք-տը-Թրիոնֆտան ժէնէրալ Վինօյ սաղ գօլու Մօնբառնասա վէ սօլ գօլու տախի Էնվալիտէ տայանմըշ օլան ժէնէրալ Քիսէյլ եարտըմ իթմիշտիր. Ժէնէրալ Քլէնշան Սէն-Թօնօրէ գասապասընտան կիրերէք Թա Օբէրայա վառըլ օլտու.

Հիւքիւմէթը իճրայէ րէյիսի զանն խոճէ քի, Բարիզ աէր հալ քէնտինին սահիհ սահիպի օլան Ֆրանսայա թէսլիմ օլաճաք տըր.

Սէն-Տընի 22 մայիս ախշամ.

Բարիզ քամիլէն եալընըզլըգ հալէ վազ օլունմուշ տուր. Մօնմարթրընըն պաթարեալարը զապթ սուրէթիլէ աթէշ իթմէքտէ իտիլէր. Բարիզ իչինտէ արդա արդայա օլարագ բաթլամագ սէսլերի իշիտիլմէքտէ իդի.

Քէաֆֆէսի միւսթահֆըզ թապուրլարը սու հաֆթա Ալմանեայա ավտէթ իտէճէքտիրլէր.

Վէրսայլ 23 մայիս սաաթ 11 սապ.

Պու սապահ սաաթ 6 տա Բարիզտէն օլով իլէտիլմիշ խապէրլէրին պիլտիրտիքլէրինէ կէօրէ, ասքէրլէրիմիզ Քըլիշի մէյտանընը, Սէն-Լազար շիմէնտօֆէր մէրքէզինի, սանայի ու հիւնէր մէքթէպինի, Գավանին մէճլիսի տայրէսինի, Էնվալիտի վէ Մօն-Բառնաս շիմէնտօֆէր մէրքէզինի զապթ իթմիշլէր տիր.

Աշըլարըն կըլան թէրք իթմիշ օլտուգլարը Բլաս տը լա Գօնգօրտ, Մէն Ժերմէն իւզէրինտէ վէ Քէլիշի մէյտանը չէւրէսի պիր թօփ ախչի վուրուլտու. Ասքէրլէրիմիզ, աղըմ խաքիչ վէ զայիֆէթ սուբլանմադըղ սըրըմդա վէ Թիւլքրիլմէղ խաֆիֆ տիր.

Գալիլէն պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, ասքէրլէրիմիզ Մօնմարթրընըն հիւճումունի պաշլամըշլար տըր. Իսեանըն քեսմիլէն նապէտտա օլմասը բէք եաղըն կէօրիւնիւր. Ժէնէրալ Տօմպրօվսքի վուրուլմուշ վէ Փիրար իթմէյէ թէճրիպէ իթմիշ, Բրուսիալըլար կէրէք մէրգում ժէնէրալըն վէ կէրէք սայիր պիր պէօլիւկ միլլէթ մուհաֆըզ ասքէրլէրինին եօլունու քէսէրէք պէրապէր տութմըշլար տըր.

Նըզամ տասթիւրը Թանլիմ ու Թէչքէլ օլունմադըղտա տըրլար. Պուրատա պուլունմադըղտա օլան Բարիզին էշխէր Շէհիր էմինլէրի, Բարիզէ կիթմէք իւզրէ տիւն ախշամ պուրատան եօլա չըքմըշլարտըր, պունլար սապահլայըն Միւէթ գասրընտա թէսլիմ պէքլէմէքտէ տիր.

Թէսլիմ օլունան մահպուսլարին ահալի պէօյլէ մէճնունիյէթ իլտգար իթմէքտէ տիրլէր, ասքէրլէրիմիզ չիմտիյէ տէկին 10,000 եսիր ալմըշլար տըր.

Վէրսայլ 23 մայիս ախշամ.

Ասքէրլէր պու կիւն Պաթինեօլը վէ Շիմալըն շիմէնտօֆէր մէրքէզինի զապթ իթմիշլէր տիր, վէ սօնրատան տախի Մօնմարթրը յը զապթ իտէրէք իւչ րէնկլի պայրագը տէր հալ իւզէրինէ վազ իթմիշլէր տիր. Քէզալիք ասքէրլէր Շօսէ-տու-Մէնինին պէօյլէ պարիգատըն զապթ իթմիշլէր.

Բարիզ 23 մայիս սապահ.

Իւչ րէնկլի պայրագ Մօն-Մարթրընըն Թէփէլէրի իւզէրինէ, վէ պուլունան պարիգատլարա բազմէն, ասքէրլէր Թարաֆընտան զապթ օլունմուշ չէհրէլէրին պայլըճա մահալլէրինտէ վազ օլունմուշ տուր.

Ըսմէտ ահալի ասքէրլէրին Բարիզէ կիրմէլէրինտէն խօշնուտ տուրլար, պազը մահալլէրտէ օրտու ալքըշ վէ նէշէ իլէ գարշը օլունմուշ.

Բրուսիալըլար ժէնէրալ Տօմպրօվսքինին ֆէրար իթմէսինէ պրագմամըշլար տըր.

Նըզամէն ինթիզամ օլունմուշ օլան շէհիր էմինլէրինին էգսէրիսի քէնտիլէրինի մէմուրիյէթլէրինի ալ-թափըլէն տէր հալ իշէ պաշլամըշլար տըր.

Վէրսայլ 24 մայիս.

Մ. Թիէր ասքէրլէրին Բարիզէ կիրմէլէրի հագգընտա սէօյլէտիկի նութգտա, օրտունուն ասայիշ վէ մէմլէքէթի թայիրի չէքամէթլէ թէսահուպ իթմէսի իչին թաշէքքիւր իթմիշ տիր, պու սէպէպլէրին օրտունուն Փիր Թահսին մէճլիսի Չէւրէլէրինտէ էօտ տըր, վէ իւսսաֆ տախի «Նըզամ չէտիտ սուրէթիլէ իճրա օլունաճաք տըր» տէմիշ տիր.

Մէճլիս հիւքիւմէթը իճրայէ րէյիսինէ (Մ. Թիէր) վէ օրտույա Թէշէքքիւր գարարը վէրմիշ տիր.

Մ. Ժիւլ Սիմօն Վանտօմ սիւթունունուն թէսպիթէն էյրինէ վազ իթմէյէ վէ անըն իւզէրինէ տախի Ֆրանսանըն սանճագընի գօնուլմասը իչին գուրա վէրմէք թէքլիֆ իթմիշ տիր.

ՍԲԱՆԻԱ

Մատրիտ 22 մայիս ախշամ.

Միլլէթ մէճլիսինտէ պիր Թարաֆտան ճիւմհուրիյէթ Թարաֆտարլարը ճիւմհուրիյէթին իլան օլունմասընը թէքլիֆ իտէրլէր վէ տիկէր Թարաֆտան տախի Գարլօ Թարաֆտարլարը Տօն Գարլօսուն Սբանեա Թախթընա տայիր վագի օլան հուգուգունու մուհաֆազա իտէրլէր. Իքի Փըրգալար տախի Ամէտէ գրալըն աշաղա ինտիրիլմէսինի մէթլուպ իտէրլէր.

ՍԸՐՊ

Պէլկրատ 23 մայիս.

Լանտիւէր ասքէրլէրի ասքէրլիք Թալիմլէրէ ինզամ օլմագ իչին սէքիզ կիւն զարֆընտա Թէրթիպ օլունաճագլար տըր.

ՈՒԼԱՀ ՊՈՒՂՏԱՆ

Պուքրէշ 23 մայիս.

Մ. Սթրուսպէրկին բրօժէսի իթմամնէ բաղլըն, հիւքիւմէթը շիմէնտօֆէրլէրին սահիպ խըթթայատլերինի, գարօնլարը Թէքլիֆ իթմէյէ հիւքիւմ իթմիշ տիր.

ԱՎՍԹՐՕ-ՄԱՃԱՌ

Վիէննա 23 մայիս.

Էյալէթլէր վէքիլլէրի Իմբէրաթօր Թարաֆընտան տավէթ օլան զիյաֆէթէ գապուլ օլունմուշլար.

Իմբէրաթօր հազրէթլէրի, վէքիլլէրէ խիթապէն իրատ իթտիկի պիր նութգտա, մէմլէքէթին տախիլի մէսէլէլէրին հալ ու թէսվիյէսի իչին, մէրգումին վէքիլլէրին վէ Աւստրիանըն էնճիւմէնի հիւքիւմէթլէր իլէ պիլիմուժիյէթ սուրէթէ հարէքէթ իթմէլէրինի, վէ Աւստրիանըն բէգասընա պու լունմասը մէճպուրիյէթին պու սուրէթլէ միւթմէէնն օլունմասընը իֆատէ իթմիշ տիր.

Լէհ մինիսթրօլըգընա տայիր Փիլքէսլան սուրէթլէ Իմբէրաթօրա Թագտիմ օլունաճագ խիթապնին միւճալէսի մէճլիսին եարըն պաշլանաճագ տըր.

Սաղ մէրքէզ մէպուսլարը մէզքիւր միւճամէլէտէ պուլունմայաճագլար տըր.

Բալքը վառըլ օլտու.

Տէրըը-սաատէթտէ զաթէն Թանըրմըշ օլան Մ. Ալպէրթ Լանտօ պիր Ավստրօ-Օթթօման պանգասը գիւշատ իթմիշ.

ԹԻՃՃԱՐԻՑԷ

Լիվէրբօլ 22 մայիս.

Օրլէան բամուգու 7 5/8—3/4.
Սաթըշ 12,000 պալէա.
Բիւաչա պիր գարարտա.
Հազըր մալ 937,000 պալէա.

Վիէննա 22 մայիս.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ 3 այլըգ 124, 95.

Լօնտրա 22 մայիս.

Աֆիօն 20
Մօհէր էյի մալ 41—42
Պամպըլ իէքլի 3 Նօ.
Հօլանտա չէքէրի պիրինճի 34/6—35
Բարիզ իւզէրինէ գամպիօ 25,80.

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԽԱԶԱՆԸ
ԼՕՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ

Մայիս 11 էն իւքաէ	51—28
» » էն աշաղա	51—23
» » Ալըշըմ գափանը	51—32
» 12 Սապահ աչըլըշը	51—22
» » Սաաթ 5	51—22
Սօսիէթէ ժէնէրալ	10,36
Քրէտի »	11
Շիմէնտօֆէր թահվիլաթը	126
Իսթիգրազ 1863	314
» 1865	326
» 1869	271,20

ԱԳՃԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Ինկիլիզ լիրասը	110,8
Լուիճի	87,30
Բօլ	89 6
Գըրըմըզ	51 22
Պէյազ մէճիտիյէ Փէրգէ	1,22
Պէշլիք—աժիօ	105, 6
Մէթալիք	105, 15
Պագըր	117,20

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Խըտիվը Մըսըր տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրինին տուրքի սալը կիւնի իքին Տէրը-սաատէթէ վասըլ օլաճագը Լէվանթ Թայմըզտան ալարագ եազըլմըշ խուէք իտէմ, մուշար իլէյհ հազրէթլէրինին հէնուզ Տէրը-սաատէթէ մութէվէճճիհէն Գահիրէտէն հարէքէթ իլէմէտիքլէրի Թահգիգ վէ իսթիխպար գըլընմըշ տըր.

—Միւճսունաթ ասխէրիյէն Զըրնան խանին գանլընճանինին Լանկատա Եաղըճըզ-պանքալէն քէայըն խանէսինի կիրէ սաաթ պիր բառաքէլէրինտէ գըլ վէ Թէֆթիլչիլէր պէրակլէրինտէ պուլունտուգու հալտէ, գաֆիլէն պասարագ, խանէնինին աէօրթ էլէրաֆընը արատըգտան վէ արադէ պիր ագ միգտարլը միւլր լիթ թէփքէն սօնրա, սաաթ օն պուչուգ բառաքէլէրինտէ թէքրարէն Թէֆթիշլէր կէլէրէք, խանէի մէզքիւրէ ռէխնիէնէ հուքիւմ խասէն կէրէք գասին վէ կէրէք չէհրէ Գապը Զապթիյէսի հէօթիւրիւլիւ լէր տիր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Էջմիածնի Արարատ ամսագրոյն մարտ թուոյն մէջ հետևեալ լուրը կը կարդանք.

«Վսեմ պաշտօնէութիւն ներքին գործոց գրութեամբ իւրով ծանուցանէ վեհ կաթողիկոսի ազգիս, զի Օգոստոսափառ կայսրն ամենայն Ռուսաց բարեհաճեաց հրամայել՝ 'ի Թիֆլիզում եղեալ հայկական ուսումնարանին դարձուցանել 'ի հոգևոր ուսումնարան Նոր Նախիջևանոյ և Պեսսարաբիոյ թեմին հայոց համար, միանգամայն յանձնելով զայն և զապարանն համդերձ ամենայն կահիւքն և պարագայիւք 'ի տնօրէնութիւն հոգևոր իշխանութեան Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ»:

Մասիս.

Երանի թէ քիչ օրէն մեք ալ աւետէինք թէ Սրբ. Մամբրէ վարդապետին Բաղէշու մամուլին արտօնութիւն շնորհուեցաւ. Ինչու արդեօք կայսերական հրամանաւ հաստատեալ մեր սահմանադրական այդ իրաւունքը՝ այսքան խիստ և օրինաւոր բողոքներով և երկար ժամանակէս այլասնութեամբ չըգործադրուիր դեռ.

Տեսնենք Քաղաքական ժողովը համարատուութենէ ինչ լոյս կառնենք այս հրաշալի խնդրոյն վրայ:

—Գոհութեամբ կը լսենք թէ Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Գեր. Ներսէս Սրբազան տեղւոյն Միւթեսարրըֆին թագրիր մ'ընելով խնդրել է որ իւր իշխանութեանը տակ գտնուած բոլոր տեղերու քաղաքական դատարանաց մէջ քրիստոնէից վկայութիւնը բռնուի. Վսեմ. Միւթեսարրըֆն ալ անմիջապէս անոր կողմ հրամանագիրներ ղրկել է.

Նոյն.

ԵՐԶՆԿԱ

22 ապրիլ 1871

Մ. Խմբագիր.

Ժամանակն եկաւ որ անկողմնակալութիւնը խօսի, հնչեց այն ժամը որպէս զի խաւարի քօղը պատառի, և կատարի այն աստուածային պատուէրը «չիք ինչ 'ի ծածուկ որ ոչ յայտնեսցի»: Երզնկայի մէջ բարոյական յեղափոխութեան մուտ գտնելը՝ գրեթէ Սահմանադրութեան կենսաբեր ծնընդենէն կ'սկսի. Նոյն օրէն սկսեալ բացին ռամկին աչեր, 'ի փայլ դարձան խաւարեալ մտքեր, յուղեցան բիւրաւոր գաղափարներ, յորմէ ծնաւ այն շարժումը՝ որ յառաջդիմութեան գլխաւորն է, միթէ չէզոն անընդհատ փորձեր զայն մարելու, այո՛ անգործ չմնաց եռապետական մեքենան և դեռ մինչև ցայսօր կը շարունակէ, բայց աւա՜ղ որ չատ ուշ մտահասու եղաւ ժամը, և պիտի գլորին իրենց մեքենային հետ զայն նիւթողները՝ Դառնանք.

Մանդումէ լրագրոյն 1344 թիւ թերթին մէջ նամակ մը (նամակ ըսելու կը գարշիմք) Տ. Պետրոս բռնաւորագրութեամբ վիճակիս Առաջնորդ Հօր գործառնութեանց մանրամասն հաշիւն բրած էր, որով յիշեալ քահանայն կ'աշխատի որչափ որ կարելի է, թէ իւր արդարութիւն Տէր Մանուէլը և թէ ինքզինք խեղճ, հարստահարեալ և անմեղ ցուցանել, և Ս. Հայրիկի կարեկցութիւնը խնդրել, և ինքզինք իրբև ճշմարտասէր կ'ըցընել արդարահասարակութեան, որ է ճիշդ սուրմակի և զանգակի ընթացք.

Յետոյ հայցելով մը կ'ըսէ. «որ միայն Հայաստանի բարերարներ և գթոտ սրտեր, այո՛, Երզնկայի մէջ իւր բնաւոռ բարերարը չկայ, բայց գթոտ սիրտ կայ, ինչպէս մենք որ մեզ նման թշուառի մը պիտի կարեկցինք»: քանի մը սրբազան պէս փայլող հարցումներ ընելով, Թերեւս պատասխանն տայ մեզ Պետրոս Հայր.

Ինչ իրաւամբ, Պօլսոյ Արտաղի անուն ազնուական ընկերութիւն մը, Միսաւր Ս. Կարապետի վանուց յիշատակ բրած մէկ ծանուցը բերելով Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ 200 դրեկ ծախսեց, և կակուղեկ լիրան խրդեց հանդարտութեամբ կը կըլեն.

Ինչ իրաւամբ տարիներով Պօլսոյ մէջ պանդխտացողներէն, Ս. Փրկիչ եկեղեցին դրամ հանել բերելով տամ կը հաւաքեն, և Նըպատակից հանելով կը բերես ըղգեստները հոս Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ 3000 դահեկանի կը ծախես, և դու որ ընա՛լ լիրայ չես սիրեր, այն փայլուն ու կոկիկ լիրաները (առանց քու գիտնալուդ) քիւրքիդ տակէն ճեղք կ'սպրդին ։

Կը հարցնենք հարստահարեալ տիրուհ, ի՜նչ իրաւունք էր որ մէկը իր ըրած մատաղին փոստը քեզի չտալուն համար, բոլոր ամեն տեսակ հայհոյանք ու բանադրանք կը թափես, որ լողին վրայ նողկանք կարգէ. Եւ մէկուն որ քեզ ծուխ ըլլալ չուզելուն համար ամեն տեսակ բռնութիւն կը հանըրնես, և պաշտօնակիցդ ալ կ'արգիլես նորա տունը մտնելէ, որով խեղճը տարի մ'է թաղին մէջ առանց քահանայի կը մնայ, և մարդ ալ Տր. Պետրոսի դէմ չը կրնար բողոքել, զի 'ի չնորհս իւր երկու Մ.... սպաշտպանաց իբրև եօթնփորեան վիշապ մ'է նա ։

Դուն չէ՞իր թշուառ Տիրուհ, եկեղեցւոյ արծաթի թագը՝ որ քու տունդ կը կենար իբրև ապահով տեղ. պատուարժան Թ. Խորհուրդը իր արծաթներէն մերկացած տեսնալուն համար, քեզ կը հարցնէ թէ ի՞նչ է եղած, մէկէն երդման կը դիմես, որ գողութեան միակ փախստի ճամբան է ։ Խոնարհ Տիրուհ, քեզմէ հարիւրապատիկ մաքրաբարոյ քահանայ մը կայ քովըդ, որ մը իր անունով կանչած ունի՞ս. ուրկէ հրաման առիր զայն «դորտ ուտող» անուանելու, Աւետարանի մորոսին և ասոր պատժական տարբերութիւնն ի՞նչ է, 'ի գեհէն. 'ի գեհէն ։

Ո՞վ հրամայեց քեզի ուրիշ նորանոր անուններ հիմնել. բարեսիրտ Տիրուհ, եւքի օրերս պաշտած կռունոս և Դիոս չաստուածնե՞րդ, որ մտաց մարդը ծնանողները պարսաւելով կը պօռաս ժողովրդոց մէջ, «Հայկարաննէ՞ տիր, կ..... մոէն սիր Հայկարան, Ս..... մի ղարան չըդտը» պատճառ որ քու որդիդ Յովհաննէս էֆէնտին տիրէ ազգային դպրոցի մը, յորում ուսեալ նախնի աշակերտք զինքը խրատելու կարող են ։ Այն է քու ուսումնասիրութիւնդ, արդար աղաղակդ, քեզիպէսները դըրոխ մ'են քահանայական դասուն, քեզի ինտոր լահանոյ չկանչէ ժողովուրդը որ պրասէն ալ աժան ես, կը տնկես անյադաբար կըլլաս դիւահար յատրհան մահուան, շատ ափ մը աղ տարէք պառաւ մամիկին որ դիս աղտէ, կարծես պիտի հատէիր ։ Ասոր անոր հետ քէն ընել, զբրխտոս պատարագել, ա՞յս է քու քահանայութիւնդ, մինչև երեկոյ արբենալ և եկեղեցւոյ մէջ օրորուելով աւետարան կարդալ, ա՞յս է քու սուրբ կենցաղ, վայ քեզ ։

Աղնիւ Տէր, կը սարսափիմք հոս մի առ մի յիշել. այնպիսի մոլի արբեցող մ'է որ, դաւաթ մը օղիի համար ժողովրդական ալ կըլլայ եւ ռապետական ալ, և առաւօտներն ալ վրան թմբրութիւն մը (նարքօթիք) գալով բոլորովին զուրկ ըղդացմանց մարդկային էակ մը կը դառնայ ։

Խաղաղասէր Տիրուհ, դու չէ՞իր խաւարասիրաց նոր ոգի և նոր ույժ տուողը, թէ «ես Պօլիս սարսափելի ամիրայ մը ունիմ, որ թէոր ուզելու ըլլայ 'ի մի ակնթարթ հիմնայատակ կընէ զնըզնկա, ու՞ր մընաց այսպիսի մի վարդապետ» բայց դժբաղդաբար շատ խմացուեցաւ որ ամիրայ անուանածը կօշիկէն մինչև մէջքը Գաթօլիկ, և անկէց վեր ալ լուսաւորչական եմ կը պօռայ ։

Յուսահատութիւնը տիրեց իրեններուն վրայ, և այժմ առանձին կը մինչեն «Խրիմեանի պէս Պատրիարք ունենանք նէ հարկաւ ասոր նման ալ առաջնորդ կունենանք.. դարչելի բառ մ'է սովեր, Ազատութին, Ազատութիւն . . . . պատրինիս կօարեյ, Նախնի առաջնորդի օրով դարբնած շղթայներ. նիս խորտակեց. մրդ՝ բանը քեզ մնաց Տր. Պետրոս, օղին մեզնէ, խօսկը քեզնէ, դու քահանայ մ'ես, քեզ բան չեն կրնար ըսել, սուտ իրաւ հարկաւ Պատրիարքարան կը կըլլէ ։

Արդ, Խմբագրապետ Տէր, կը խնդրեմք յանուն անկողմնակալութեան սոյն յօդուածին տեղի մը շնորհել բարեհաճիք, որ աշխարհ համայն իմանայ յիշեալ քահանայի գործեանց ճշմարտութեան որչափ արժէք ունենալը ։

Մնամք ձեզ ամենախոնրին
յարգանօք բարեկամք և
ծուխք Տ. Պետրոսի.
(Մ–––Գ–––Բ–Ն.)

Հետևեալ նամակը ղրկուած է մեզ հրատարակելու խնդրանօք ։

Առ Մեծ. Քրիստոսատուր Աղա Ղազարոսեան, Գործադիր Անդամ Ազնուէր ընկերութեան ։

Բարենպատակ ընկերութեանդ օգնելու նպատակաւ հաստատած գանձանակիս շաբաթական հանգանակութիւնը մինչև ցայսօր շարունակուելով իր քառամսեայ ելմըտից հաշիւն՝ ըստ սովորութեան՝ ահաւասիկ Ձեզ կը ներկայացնեմ, խնդրելով որ զայս հրատարակութեան տալու շնորհն ընէք ։

Ներկայ տարեգլխէն սկսեալ հանգանակութեանս արդիւնքն՝ ըստ Ձեր որոշման՝ ընկերութեանդ մէկ կարևոր պիտոյից ծառայեցնելով իր գլխաւոր ճիւղերուն շաբթէ շաբաթ թղթատարով 2000 օրինակ լրագիրք և ուրիշ հրատարակութիւնք ղրկուած են, որոց համար վճարեալ ծախուց գումարը, որ 285 ղշ.ի կը հասնի, գանձանակին քառամսեայ հասոյթին հաւասար է, և ահա .

1871	ՀԱՍՈՅԹ	Ղշ.
Յունվար	. . . .	62
Փետրվար	. . . .	58
Մարտ	. . . .	86
Ապրիլ	. . . .	68
		274
Պակասծը իմ կողմանէ նուէր		11
Գումար		285

Մեծ. Տէր, այս առթիւ Ձեր կողմանէ շնորհակալութեան պարտք մ'ալ կուզեմ կատարել առ Մեծ. Պ. Նազարէթ Ջամպազճեան բարեբար երիտասարդն, որ իր նոր հրատարակած «Առողջապահութիւն» պատուական գրքէն 20 օրինակ նուիրած է ընկերութեանդ ։

Իւսկիւտար 8 մայիս 1871
Գ. Օ. ՉՕՊԱՆ

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Մեծ. Երեսփոխան Էֆէնտիք .

Ազգ. Ընդհանուր Ժողովին ԻԴ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ օր 14 մայիս, 'ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Գալաթիոյ ։

Ատեանը պիտի բացվի ժամը ճիշդ 6 ին և գոցուի 40 ին ։

Պարտ անձին կը համարիմ յիշեցընել յատկապէս Երեսփոխան էֆէնտիներուն թէ առանց հիւանդութեան կամ ճանապարհորդութեան պատճառի երեք նիստերէ շարունակ բացակայ եղողը հրաժարեալ պիտի համարվի Ընդհ. Ժողովոյ որոշման համեմատ ։

Ուստի կը հրաւիրեմ զՁեզ գալ ազդասիրաբար կատարել Ձեր այս երեսփոխանական պարտաւորութիւնը, Մնամ աղօթարար
ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՕԼՍՈՅ
10 մայիս 1871 (Մ–––Գ–––Բ–––Ն)

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՑ

1. Ընդունելութիւն նախընթաց ԻԲ. նիստի ատենագրութեան .
2. Վաւերացումն ընտրութեան նոր Երեսփոխանաց .
3. Վերանորոգումն 1/5 մասին Ընդհն. Ժողովոյ .
4. Ատենական կանոնադրութիւն.
5. Տարեկան համարատուութիւն Ազգ. Վարչութեան .
6. Վերաքննութիւն Սահմանադրութեան ։

Փոխ. Ատենադ. Ընդհ. Ժողով.
Ց. Հ. Մ–––Գ–––Լ.

ԱԶԴ

Պալատու Ժողովրդասէր ընկերութեան 'ի շինութիւն միոյ դըպրոցի ըրած 500 Օսմանեան ոսկւոյ վիճակահանութիւն կատարուեցաւ մայիս 2'ի վարժարան Խորէնեան, յորում վաստկող թիւք են հետևեալք,

Ա.	Թիւ 627	վաստ.	100 ղշ.	ողջ	դրամ
Բ.	» 556	»	80	»	»
Գ.	» 849	»	70	»	»
Դ.	» 596	»	60	»	»
Ե.	» 110	»	60	»	»

Իսկ այն թիւերն որ միայն իրենց մայր պիտի ստանան ասոնք են . 473, 34, 132, 593, 166, 466, 364, 356, 372, 762, 95, 62, 668, 694, 815.

Ուստի կը խնդրուի Մեծ. բաժանորդաց որ եթէ յիշեալ թուերէն կը գտնուի քովերնին, տոմսակները հաճին Տնօրէնութեան ներկայացնել և դրամին ստանալ ։

Նա և կը խնդրուի բաժանորդ չեղող ուսումնասէր Ազգայիններէ, որ հաճին քաջալերել զՏնօրէն ժողովն ստանալով տոմսակներէն, որոց վաճառման տեղերն արդէն դանիցս անգամ ծանուցուած է, մանաւանդ այս օրերս, երբ շինութեան գործին իսկ ձեռնարկած է ։

Հետևաբար արժան կը համարուի ծանուցանել որ Զ. վիճակահանութիւնն ալ պիտի կատարուի մայիս 30 կիւրակէ օր, 'ի ժամ 3 Խորէնեան վարժարան ։

Ի դիմաց Տ. Ժողովոյ Ժ.
1871 մայիս 10 Ընկեր. Նախագահ
Պալատ Ց. Նալճեան.

ԻԼԱՆԱԹ

Տօքթօր Ն. Փօյաճեանը իր բնակութիւնը փոխադրած ըլլալով Լօնճա Յունաց Այ–Թիմիթրի եկեղեցւոյն փողոցը թիւ 26 տունը կը ծանուցանէ իր բարեկամաց և արդոյ հասարակութեան որ ամէն օր պարտաւոր է հոն իրեն դիմողները դարմանելու, և թէ ուրբաթ օրերը ժամ 3 էն մինչ 8 ձրի պիտի նայի աղքատ հիւանդաց ։

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

ԽԱՆԿԸՆ ԻՁԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ.
«ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱՍԸ

	Լիր. ինկ
Անըլ սէրմայէ	2,000,000
Շիմտիյէտէք քեարտան արթըրըլմը	3,091,910
Գումփանեանըն եըլլըգ իրատը	900,000

Իշպու գումփանեայ 1809 տա, եանի պունտան 61 սէնէ էվվէլ թէշէքքիւլ օլունմուշ օլուպ, վէ քէնտի սէրմայէսինտէն մաատա քեարտան արթըրըլըր պէօյլէ մըպլաղ իլէ տիւնեանըն էն պէօյիւք շիրքէթլէրինին սըրասընա կէչմիշ տիր ։

Կէրէք էհալինին քէնտի մաղազալարընտա վէ կէրէք Սթամպօլ վէ Կալաթա կէօմրիւքլէրինտէ պուլունան մալլէրի, վէ կէրէք էվ, մաղազա վէ էշեայի սաիրէ վէ էշեա, քէօյլէրտէ վէ եալըլարտա, շէհիր իչինտէ, սիկուրթա իթմէքը իչին իլան իտէր ։

Սիկուրթա թուլթմագ իսթէյէնլէր Գալաթատա Գէօրգ ակէյ խանընտա Նօ. 9, մէզքիւր գումփանեա թարաֆընտան գումէրթը քեամիլէսի պուլունան աճէնթի Մ. «Ուիլիըմ Ր. Սուանս»ա մուրաճաաթ էյլէմէլէրի ։

ՔԵՐԱԿԱՆ

ՀՆԱՁԵՒ ԳՐՈՎ ԵՒ ՀԻՆ ՈՃՈՎ

ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Պատկերազարդ, գեղատիպ, ընտիր թղթոյ վրայ, որ կը պարունակէ 36 երես ։

Գին 100 հատի 25 ղշ.

Կը ծախուի ի Գրատան Փարիզու, Զագմաճըլար եօղուշու, թիւ 6, Ակօբեան Խան, վերնայարկ, թիւ 13.

Շատ գնողներու համար բուն գնոյն վրայ զեղչ կ'ըլլայ ըստ քանակութեան ։

ԷՍԱՍԸ ԻՆՃԻԼ

Հայր Ղևոնդ Ալիշանեանի եղբայրը Հեթում էֆէնտի Ալիշանեանէ հեղինակուած Պետրոս Առաքելոյ գլխաւորութիւնը հերքող տետրակ մ'է, 130 երեսէ բաղկացեալ, պարզ Տաճկերէն լեզուաւ. որ կը ծախուի, Պօլիս Քաֆաֆեան գրատունը Բերա թատրոնի դիմաց Թիւթիւնճիւ Յովհաննէս աղայի, և Թագսիմ Թիւթիւնճիւ Օհան և Պօղոս աղաներու խանութները գին 7 ղուրուշ ։

Տետրակը հետաքրքրութեան արժանի է քանզի մեր ազգին մէջ առաջին անգամն է որ բուն Հռովմէական մը, և երևելի վարդապետ մը եղբայր Պետրոս առաքելոյ գլխաւորութիւնը կը յանդգնի ջրելու ։

* * *

ԵՆԻՄԻՑԷ ԻՍԿԻՒՏԱՐԱ ԻՇԼԷՅԷՆ ՎԱՊՕՐԼԱՐԸՆ ՊԷՅԱՆԸ

ԺԱՄԸ	ՎԱՅՐԿ		ԺԱՄԸ	ՎԱՅՐԿ	
12		Իւսկիւտարտան Գէօբրիւյէ	12	15	Գէօբրիւտէն Իւսկիւտարա
12	30	» »	12	45	» »
1		» »	1	15	» »
1	30	» »	1	45	» »
2		» »	2	15	» »
2	30	» »	2	40	» »
2	50	» »	3	5	» »
3	20	» »	3	25	» »
3	50	» »	4		» »
4	10	» »	4	30	Գէօբրիւտէն Իւսկիւտարա
4	45	»			Պէշիկթաշա ուղրաեարագ
5	15	» »	5		Գէօբրիւտէն Իւսկիւտարա
6		» »	5	40	» »
8	15	» »	8		» »
8	45	Իւսկիւտարտան Գէօբրիւյէ	8	30	Գէօբրիւտէն Իւսկիւտարա
		Պէշիկթաշա ուղրաեարագ			Պէշիկթաշա ուղրաեարագ
9	15	Իւսկիւտարտան Գէօբրիւյէ	9		Գէօբրիւտէն Իւսկիւտարա
9	30	» »	9	35	» »
10		» »	10	10	» »
10	40	» »	10	30	» »
11		» »	10	50	» »
11	15	» »	11	10	» »
11	35	» »	11	30	» »
12		» »	11	45	» »
					Գուզկունճուգա ուղրայարագ
					(ճիւմաա վէ բազարտան մաատա)
			12	5	Գէօբրիւտէն Իւսկիւտարա

ՀԱՐԷՄ ՎԷ ՍԱԼԱՃԱԳ ԻՍԿԷԼԷԼԷՐԻՆԷ ԻՇԼԷՅԷՆ ՎԱՊՕՐԼԱՐ

2	15	Հարէմ իսկէլէսինտէն Սալաճագա	(բազարլարտան մաատա)
4	15	» » »	(ճիւմաատան »)
10	10	» » »	(ճիւմաա վէ բազարլարտան մաատա)
11		» » »	
1	45	Գէօբրիւտէն Հարէմէ անտէն Սալըճագ.	(բազարլարտան մաատա)
3	45	» » » »	(ճիւմաատան »)
9	45	» » » »	(ճիւմաա վէ բազարտան մաատա)
10	45	» » » »	

ԻԼԱՆ

Իշպու մայիս 8 ճիւմա իրթէսի · կիւնիւնտէն իթիպարէն Իսթանպօլ իլէ Իւսկիւտար վէ Գապաթաշ արասընտա արապա վէ հայվանաթ նագլինէ մախսուս օլան Սուհուլէթ նամ վաբօրուն, մէզքիւր իսկէլէլէրտէն նէվպէթ վաղթը գըյխամ վէ հարէքէթինի միւպէյին ճէտվէլ իլէ, արապա վէ հայվանաթ թարիֆէսի Շիրքէթի Խայրիյէ թարաֆընտան պէր վէճհի աթի իլան օլունուր ։

Վաբօրու մէզքիւրուն գազգանի թաթհիրի իչին, հէր չարշամպա կիւնլէրի թաթիլ իտէճէք տիր ։

Սաաթ	Տագ.		Սաաթ	Տագ.	
2	30	Իւսկիւտարտէն Սիրքէճիյէ	3	00	Սիրքէճիտէն Իւսկիւտարէ
4	00	Իւսկիւտարտէն Սիրքէճիյէ			Գապաթաշա ուղրայարագ
5	00	Իւսկիւտարտէն Սիրքէճիյէ	4	30	Սիրքէճիտէն Իւսկիւտարէ
10	00	Իւսկիւտարտէն Սիրքէճիյէ	5	30	Սիրքէճիտէն Իւսկիւտարէ
11	15	Իւսկիւտարտէն Գապաթաշ	10	45	Սիրքէճիտէն Իւսկիւտարէ
			11	30	Գապաթաշտէն Իւսկիւտար

ԹԱՐԻՖԷՅԻ ԻՃՐԷԹ

	Սիմ Մէճիտիյէ.	Զայրէ Մէճիտիյէ.	
Չիֆթ աթլը արապա	1	0	
Թէք աթլը արապա	0	3	
Հայվանըղ արապա	0	2	
Նիւքլիւ կէօչ արապասը	1	2	
Պօշ կէօչ արապասը	0	3	
Աթ եուքլէր պարկիր	0	1	
Նիւքլիւ հայվան	0	2	
Պիր պաշ մանտա	0	1	
Պիր պաշ էօքիւզ եախօտ ինէք	0	0	4 Ղուրուշ
Պիր պաշ մէրքէպ	0	0	3 »
Նիւքլիւ մէրքէպ	0	1	
Պիր պաշ տէվէ	0	2	
Նիւքլիւ տէվէ	1	0	
Գօյուն գուզու վէ քէչի	0	0	20 փարայ.

ԽՄԲԱԳԻՐ ԵՒ ՏԷՐ ՕՐԱԳՐՈՑ
ՕԳՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 4–3